

J. 1272 p.i. 201.094

AR EESTI RAHVUS-RAAMATUKOGU

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI.

Nr. 24 (390)

17. juunil 1929 a.

IX. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval. Tellimise hind: aastas Kr. 10.— poolaastas „ 5.— veerandaastas „ 2.50

Kohtu- ja siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind: aastas Kr. 8.— poolaastas „ 4.— veerandaastas „ 2.— Üksik number maksab 25 senti.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24 Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1 Kuulutuste hinnad: 1/1 lehek. . Kr. 40.— 1/2 „ . „ 20.— 1/3 „ . „ 13.50 1/4 lehek. . Kr. 10.— 1/8 „ . „ 5.— 1/16 „ . „ 2.50 Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.— Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% kallim. Aadressi muutmine 30 senti. Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) K. Vonder, Isikupuutumastusest. 2) K. Kütt, Veel elanikkude registreerimisest. 3) Naispolitsei Württembergis. 4) Mõtteid politsei ametnikkude hinnata sõitudest raudteel. 5) Taskuvarrastest. 6) Veel kord konstaablite hinnata sõitudest riigi raudteel ja laevadel. 7) Spordi alalt. 8) Ametlik osa. 9) Kuulutusi.

Isikupuutumastusest.

K. Vonder.

Põhiseaduse § 8 ütleb: „Isikupuutumatus on Eestis kindlustatud. Välja arvatud kuriteolt tabamisel, ei või kedagi vangistada või kitsendada isikulises vabaduses muidu kui kohtuvõimude otsusel, kusjuures see otsus põhjendatuna peab olema kuulutatud vangistatule mitte hiljemalt kui kolm päeva peale vangistamise.” P. s. § 86.: „põhiseadus on vankumata juhteks Riigikogule ning kohtu- ja valitsuseasutuste tegevuses.”

Kui meie jälgime kohtu- ja valitsuseasutuste tegevust, tekib meis kahtlus nende kahe põhiseaduse §§-i täitmise üle. Materjali niisuguseks arvamiseks pakuvad meile üleriiklikud otsimiskirjad. Neid lehitsedes leiame, et väga mitmesugused riiklikud asutused mitmesugusel põhjusel nõuavad isikute otsimist ja aresteerimist; vaatamata sellele kus leitakse

otsitav, tuleb tema saata tapikorras otsimist nõudja asutuse korraldusse.

Kuritegusid jälgivad politsei ja kohus reeglite järgi, mis sisalduvad Kr. Kp. S. Kohtualune ei ole õigusteta ja kaitseta; ehkki ta on saatnud korda kuriteo, võib teda karistada, temalt vabaduse võtta ainult kohus. Kuni kohtuotsuseni on süüalune vaba, mitte aga niisugusel määral, et ta kohtu karistuse eest võiks põigelda kõrvale. Kõrvalepõiklemise takistuseks tõmmatakse temale ette piirid ja kitsendatakse tema kodanlisi õigusi, mis võivad minna kuni kohtueelse vangistuseni, tingitult oodatava karistuse raskusest.

Ühes kuriteo selgitamisega paneb seadus politsei peale ka kohuse võtta tarvitusele tõkkeabinõud. Rahukohtunikkudele alluvates asjades võib seista politsei

poolt võetud tõkkeabinõu ainult kaebelaluse sunniviisil kohtusse viimises (Kr. Kp. S. § 51.); kuulub aga asja arutamine kollegiaal-kohtule, peab politsei kuni kohtu-uurija kohaleilmumiseni (§ 256) valima ühe § 416. loetletud takistusabinõudest, kui selleks on olemas kas või ainus § 257. ettenähtud põhjustest. Politsei võib ja peab tarvitusele võtma süüdistatava vastu tõkkeabinõusid ainult kohe peale kuriteo avalikukstulekut, siis, kui ta värskeid jälgi mööda selgitab sündmust. On ta aga esialgse juurdluse lõpetanud ja edasi annud kohtuvõimudele, ilma et kurjategijat oleks korda läinud tabada, kaotab ta tõkkeabinõude tarvitamise õigused, sest nüüd astub tegevusse kohtuvõim. Vene senat on küll seletanud (84/22), kui süüalune ennast varjab, on politsei teda kohustatud üles otsima ja kohtuvõimude kätte toimetama, kuid ei või sellele seletusele igal ajal toetuda ja kauema aja möödumisel süüalust areteerida. Millal selles seletuses tähendatud politsei tegevus õige on, järgneb hilisemast seletusest (907/224): „Ehkki politsei on õigustatud seaduse põhjal (Kr. Kp. S. §§ 51. ja 257) teatud juhtumitel kinni pidama süütegudes kahtlustatavaid isikuid, võivad politsei korraldused sel alal sama seaduse §§ 256., 260. ja 269. mõtte järgi, § 118. kohaselt ka rahukohtunikkuudele alluvate asjade juures, jõudu omada ainult kuni toimetatud juurdluse edasiandmiseni kohtu-uurijatele või rahukohtunikkuudele, kellest vahetult oleneb süüaluse vastu tarvitusele võtta §§ 77. ja 416. alusel kohtu eest kõrvalepuiklemise ärahoidmiseks takistusabinõusid.“ Eelpooltoodud seadustest ja senati seletustest järgneb, et kõik otsimised, milles politsei nõuab kriminaal-süüteo pärast otsitavate areteerimist, on rajatud ebaõigele alusele ja rikuvad isikupuutumast.

Paralleelselt politseilise otsimisega äratavad tähelepanu ka kohtuasutuste poolt korraldatud otsimised. Väga suur osa neist nõuab otsitava areteerimist ja tema kohtusse (k.-u. juure) toimetamist. Politsei on senini täitnud neid nõudeid, nagu kõiki teisi kohtu korraldusi, arvustamata, kuid seejuures on tulnud ette nii mõnedki eksitused ja sekeldused, mis sunnivad asja kõne alla võtma.

Kr. kp. s. § 9. ütleb: „nõue, võtta kedagi vahi alla, kuulub täitmisele ainult sel juhtumil, kui ta on järgnenud

selles seaduses ette nähtud reeglite põhjal.“ Järelikult politsei peab arvustama kõiki areteerimise nõudeid, ka kohtu omi, ja mitte neid täitma mehaaniliselt. Otsides Kr. Kp. S. alust otsitavate areteerimise nõuetele, ei leia meie ühtki paragrahvi, mis lubaks seda. Otsitav on isik, kes varjab ennast või kellel ei ole alalist elukohta, kindlat ametit ja tööd. Vaatamata sellele, et need asjaolud raskendavad määratult kohtulist eeluurimist, lubab seadus (§ 389. p. p. 2 ja 3) niisuguseid süüaluseid toimetada kohtusse ainult sundtoomise teel. Üldse ei tunne seadus muud kohtualuse kohtusse toimetamisviisi.

Sundtoomisel peab toodavale esitama kutse (§§ 379. ja 390), kui kutsekirja ei ole ehk kui see ei sisalda eneses § 379. näidatud andmeid, sundtoomine ei või teostuda § 380. põhjal. Ka ei või sundtoomise nõue olla täide viidud siis, kui kutsutav elab väljaspool kohtu-uurija jaoskonna piire; niisugusel korral peab tegutsema (§ 292) kohaliku kohtu-uurija kaudu. Sundtoomine üleriiklikus otsimiskorras ei vasta Kr. Kp. S. §§ 379., 380., 390. ja 292. nõuetele, ja seepärast tuleks minu arvates § 9. põhjal tagasi liikata kohtu-uurijale nõuded otsitava areteerimise osas ja leidmise korral teatada ainult otsitava elukoht § 292. järgi toimimiseks.

Vaadeldes areteerimisnõudeid teisest seisukohast, nimelt võttes neid § 416. p. 6. põhjal valitavate tõkkeabinõudena, ei jõua meie siiski seadusliku aluseni. Tõkkeabinõu valik on kohtulik toiming ja oleneb kohtuvõimust; ainult äärmisel juhtumil võib teda korda saata (§§ 258 ja 257) politsei. Kui politsei pole tarvitanud oma õigust ükskõik missugustel põhjustel ja kui tema tegevus sisaldab puudusi, siis kõrvaldab need puudused § 269. nõuetel kohtu-uurija ise. Kohtu-uurijal on küll õigus §§ 260., 270. ja 271. anda käske politseile, kuid nende käskude hulka ei või kuuluda tõkkeabinõude valik, kui kohtulik toiming, sest vene senat on seletanud (71/324), et mingisugune seadus ei volita kohtu-uurijat panema edasi oma kohuseid politsei peale, kelle tegevus on nimelt piiratud § 254. näidatud tingimistega ja kes on ainult äärmistel juhtumitel volitatud toimima kohtu-uurija äraolekul viimase õigustel. Tõkkeabinõu, sõna grammatilise tõlke järgi, saab tarvitada ainult siis, kui süüalune kohal vii-

bib; kui tema aga varjub, tuleb varju-
paik avalikuks teha ja luua tõkkeehi-
tamise võimalused, s.o. toimetada § 389.
p. 2. ja 3. järgi.

Põhiseaduse § 8. järgi peab areteeri-
tule olema esitatud kohtuasutuse mää-
rus mitte hiljem kolme päeva peale van-
gistamise. Peame tunnistama, et üleriik-
likus otsimiskorras alati ei ole see või-
malik tehnilistel põhjustel: otsitav võe-
takse vahi alla kuskil maal, kaugel raud-
teest, ja teda tuleb transporteerida läbi
paari linna, vangide vagunis, mis ainult
teatud korral võetakse rongi koosseisu.
Loomulikult kulub aega enam kui kolm
päeva areteeritu kohtusse jõudmiseni.
Põhiseadus ei ütle, et kohtumäärust
võiks asendada politseiasutuse määrus,
sellepärast arvan, et politsei määrus,
mille üheks kõige kandvamaks motiiviks
on „kohtu nõue“, küllaldane ei ole koda-
niku nädalate viisi vahi all pidamiseks.

Otsides põhjusi eelpoolkirjeldatud koh-
tute seadusega mitte kokkukõlas olevale
tegevusele, arvan, et need peituvad elu
arenemises. Kr. Kp. S. paragrahvid, mis
käsitavad kaebealuse kohtusse kutsumist,
on loodud 1862. a. ja siis olid need elu-
ga kokkukõlas. Tol ajal elas inimene
enam-vähem pikemat aega paigal ja lep-
pis olevate elutingimistega. Liikuda ühest
paigast teise ja otsida paremaid olusid
oli piiratud teede puudusel ja liikumise
kalliduse tõttu äärmiste raskustega. Sel-
lest tekkis nähtavasti ka seaduseandjal

arvamine, et kui kohtu eest varjaja kus-
kilt leitakse, siis enne tema uude elu-
kohta asumist kohtul küllalt veel aega
jatkub tema sunni viisil kohtusse kutsu-
miseks. Praegu on olukord teine: raud-,
maan-, vee- ja õhuteed ja kitsendavate
passide puudumine lubavad kohtualusele
kaduda mitte ainult ligemalt silmapiirilt,
vaid koguni riigist sarnase kiirusega,
mis võimatuks teeb kuritegude jälgimise
vananenud reeglite nõuete kohaselt. Vanad
1862. a. reeglid asetavad neid täit-
vaid ametnikke sageli täitsa kahetsus-
väärsesse seisukorda. Kujutame ette ju-
hust, kus kurjategija liigub politsei sil-
mapiiril ja politsei teab, et kohtuasutusel
teda tarvis on asja arutamiseks ja ot-
sustamiseks. Temale on püütud kätte
anda kohtukutse, püütud ta viia sunni-
viisil kohtusse, aga see pole korda läi-
nud kutsutava alalise liikuvuse tõttu.
Politsei on teda kohanud, kuid kohtusse
toimetamiseks pole olnud siis alust —
sundtoomise kutset — ja süüalune on
vabalt liikunud edasi. Ta rändab ja
rändab, posti teel rändavad temale järgi
kutsed, kuid harva on korraga nii kutse
kui kutsutav ühe ja sama ametniku pii-
rides. Raskustest on leitud lihtne väl-
japääsetee — areteeritakse hulkur, vaa-
tamata, et selleks puudub vormalne alus.
Niisugust toimingut on hakatud tunnis-
tama seaduslikuks ja see on sügavalt
juurdunud.

Veel elanikkude registreerimisest.

K. Kütt.

„E. Politseilehe“ nr. 15 võtab sõna hr.
Liivak elanikkude registreerimisest. Ar-
tikli autor jõuab otsusele, et meil praegu
maksev elanikkude registreerimise kord
ei ole küllalt otstarbekohane ja et seda tu-
leks täiendada, nimelt sellepolest, et re-
gistreerimisasutused, kirjutades sisse uus-
tulnuki, teatavad sellest registreeritava
endise elukoha järgi vastavale asutusele,
kes oma registratuuris märgib elaniku
uue elukoha.

On tõsi, nagu tähendab hr. Liivak,
tuleb ette küllalt juhtumeid, kus aadress-
laudades registreeritakse elanikke välja
„teadmata kuhu“, põhjusel, et pole teada,
kuhu registreeritav asus elama, mille ta-

gajärjel ametiasutusil on raske isikut tar-
bekorral leida. Kuid küsitav on, kas hr.
Liivaku poolt esitatud uuendusettepaneku
teostamine parandab asja ja kas on see
läbiviidav praegustes oludes, mil ameti-
asutuste koosseisud äärmiselt kokku tõm-
matud ja nagu kuulda, veelgi tahetakse
koondada.

Pahe ei seisa ükski selles, et inimesi ei
leita seepärast, et nad puudulikkude või
ebaõigete andmete põhjal end. elukohast
registreeritud välja, vaid suurem pahe sei-
sab selles, et paljud inimesed, eriti maal,
üldse ei ole registreeritud sisse, olgugi, et
nad kuude kaupa on püsinud paigal. Ja
artikli autori poolt soovitatud uuendus-

teate saatmine uuest registreerimisasutusest endisele ei aita siin midagi.

Et parandada asja, peaksid politsei-ametnikud, peamiselt muidugi maal, kasutama kõiki võimalusi selleks, et väheneksid elanikkude registreerimismääruste vastu eksimised, kontrollides muude ametialituste kõrval ka majaraamatuid, juhtides tähelepanu puudustele ja võttes korduvail juhtumeil süüdlasi vastutusele. Asja lihtsustamise mõttes oleks soovitav, et maal asuvail konstaableil oleks õigus määrata elanikkude registreerimiste määruste vastu eksijaile administratiiv-korras karistusi. Praegu on see õigus vaid politseikomissaridel, mis aga osutub ebapraktiliseks, kuna konstaabel nüüd peab mõnekroonilise trahvi pärast kodaniku — määruse vastu eksija — juure tegema mitmed käigud, enne kui asi saab aetud. Kui konstaablitele ei taheta anda just õigust sellises ulatuses, nagu praegu politseikomissaridel on, siis võiks ka esimeste poolt määratava karistuse ülemäär olla vähem, ütleme, näiteks, 10 või 15 krooni. Isikute kohta aga, kes ei ole rahul konstaabli poolt määratud karistusega, võiks määrus minna kinnitamisele kas prefektile

või politseikomissarile, muutes vastavalt administratiiv-karistuste määramise ja täideviimise korda.

Lõpuks ei saa jätta tähendamata, et mina ei saa pooldada hr. Liivaku poolt avaldatud väidet, et „isikut, kes oma elukohast lahkub, ei saa meie kunagi sundida majaraamatu pidajale elukoha muutmise kohta õigeid teateid andma“. Sest sarnase üleastumise eest on karistus nähtud ette R. tr. s. § 58. Politseilises — administratiiv-korras võib selle paragrahvi põhjal karistada isegi kuni kolmekümne kroonini (R. T. nr. 183/184 — 25). Arvan, et kui selle paragrahvi vastu eksijad igakord vastutusele võetakse, siis tulevikus asja ka täpsemalt aetakse. Paljudes kohtades aga jäetakse see lihtsalt silmapaari vahele ja minnakse vaikides päevakorras edasi. See ongi tähtsamaid põhjusi, et „teadmata kuhu“ väljaregistreeritute arv on nii suur.

Oleks huvitav kuulda hr. Liivaku uuendustepaneku kohta mõne registreerimisasutuse (aadresslaua) ametniku arvamisi: 1) kuivõrt on see uuendus otstarbekohane ja 2) kas on see praeguse ametnikkude koosseisu juures teostatav?

Naispolitsei Württembergis.

Praegu on Saksamaa osariigis Württembergis päevakorral küsimus, kas seada sisse eriline naispolitsei, s. o. politsei, mille peale võiks panna kas või osaliselt puhtpolitseilisi ülesandeid — hoolekande ülesannete kõrval — nii kriminaalpolitsei kui ka mundrikandja politsei alal. Ka Württembergis tulevad viimasel ajal ikka enam ja enam kuuldavale hääled (eeskätt muidugi naiste ringidest), mis nõuavad erilise naispolitsei ellukutsumist mõne teise saksa osariigi (näiteks Sakseni) eeskujul. Muu seas peab tähendama, et Württembergis praegu võtavad naised juba laialdaselt osa hoolekande tegevusest nii palju, kui see tegevus on politseilise iseloomuga. Kuid nõudmised lähevad edasi: naine peab ühistel alustel mehega võima teenida ka kriminaal- ja välispolitseis, teostades seal samu ülesandeid nagu mehedki, kandes sama vastutust ja kasutades samu õigusi. Peaülesandeks jääks sellele naispolitseile aga ka tulevikus noorte ja naiste kaitse ja hoolitsemine

selle eest, et nad ei läheks vildakule teele, või, kui nad on juba kõrvale kaldunud harilikkude kodanikkude elukommetest ja -viisidest, neid aidata oma elu uuesti ja paremini korraldada.

Muu seas nõutakse — ja see nõudmine on mõnes riigis juba teostatudki — et tulevikus kõikide noorte ülekuulamine saaks teostatud naiste poolt. Edasi tahetakse, et tulevase naispolitsei ülesannete hulka kuuluks ka patrulliteenistus tänavatel ja kahtlaste lokaalide revideerimine, sest ainult niimoodi olevat võimalik teostada järelevalvet hädaohus viibivate laste ja naiste üle.

Württembergis esitatakse ka veel teisi nõudmisi ühenduses naispolitsei ellukutsumisega, need nõudmised pole aga nii tähtsad, nende vastu ei vaielda ja nad pole mõõduandvad peaküsümuse otsustamisel: kas asutada eriline naispolitsei (kriminaal- või välispolitsei näol) või mitte. Vaidlusi aga tekitavad nõuded, anda laste ülekuulamine täielikult naisamet-

nikkude hoole ja lubada neid revideerida kahtlaseid lokaale.

Juhitakse tähelepanu muu seas sellele, et Preisi siseministeerium, kellel olid küllaldased kogemused naispolitsei alal — asutati ju esimene saksa naispolitsei Kölnis inglaste okupatsioonipäevil, asus eitavaale seisukohale erilise, rippumatu naispolitsei suhtes. Nimelt kõneleb tähendatud ministeeriumi määrus 5. veebr. 1926. a., et „vastandina naispolitsei endisele tegevusele (okupatsiooniajal) tuleb tõmmata sirge joon politseilise teenistuse ja hoolekande teenistuse vahel ja nais-kriminaalametnikkude peäülesandeks peab olema hädaohusviibivate kaitse. Endine politsei ja hoolekande ülesannete segamine ei olnud otstarbekohane, sest kaitsealused ei usaldanud naisametnikke.“ Peaaegu samale seisukohale asusid ka enam-vähem kõik saksa naisorganisatsioonid, mis saksa naiste liidu kaudu võtsid vastu järgmise resolutsiooni naispolitsei suhtes: „Ülesannete hulka, mis ei tohi naistele mingil tingimisel panna, kuuluvad kõik kriminaalpolitseilised jälgimised ja avalikukstegemised. Sarnase naiste tegevuse vastu tunnevad rahvahulgad vastumeelsust, mis meile näib õigustatud olevat.“ Edasi tegid saksa asutavas kogus kõikide poliitiliste parteide naisliikmed 1919. a. järgmise ettepaneku: „Asutav kogu asub seisukohal, et valitsusel tuleb välja töötada seaduseelnõu ja viimane esitada asutavale kogule, millega kaotatakse lõbunaiste kontroll ja pannakse kombluspolitsei ülesanded tervishoiu ja hoolekande asutustele.“

Kõigest sellest järeldavad nüüd saksa naispolitsei vastased, et kombluspolitsei ülesanded tulevad eraldada üldise kriminaalpolitsei ülesannetest, et selle eripolitsei ülesandeid peab teostama tervishoiu- ja hoolekandepolitsei ja et naine ei tule võtta sarnaste ülesannete teostamiseks kriminaalpolitseisse. Teiste sõnadega tuleb kriminaalpolitseil loobuda teatavatest ülesannetest, aga kriminaalpolitseid ei tule täiendada uut liiki ametnikkudega — naiskriminalistidega.

Alati, kui on jutt naispolitsei asutamisest, kõneldakse sellest, et naised kõlbavad rohkem kui mehed laste, alaealiste ja naiste ülekuulamiseks. Württembergi politseijuhid asuvad nüüd kõnesoleva küsimuse selgitamisel seisukohal, et seda vaadet on küll palju püütud kaitsta, kuid te-

gelik elu pole sarnast vaadet veel kordagi ja kuidagi tõestanud. Tegelikult on asi igatahes niisugune, et laste, alaealiste ja naiste ülekuulamine, eriti veel seksuaalsetes küsimustes, on raskeimaid kriminaalpolitsei ülesandeid üldse. Siin pole ka tähtis, kas lapsed ja naised figureerivad ülekuulamistel tunnistajatena või aga süüdlastena. Ametnikult, kes toimetab sarnaseid ülekuulamisi ja tahab jõuda täielikule selgusele selle kohta, mis sündis — jutt on seksuaalkuritegudest — nõutakse väga palju: ta peab suutma tungida täielikult lapse hingeellu, tal peab olema väga rohkesti taktikat, tal peavad olema rikkalikud kogemused, ta peab viimaste peensusteni tundma vastavaid seadusi, ta peab ka tundma inimeste seksuaalelu, eriti ei tohi temale võõrad olla kõiksugused eksimised seksuaalalal ja nende isikute hingeelu, kes niisuguseid haiglasi eksimisi toimetavad. Selle juures peab ametnik alatasa suutma vahet teha selle vahel, mis on õige ja mis on lapse või naise luule, sest just luuletamises, et mitte ütelda valetamises, on nii hästi lapsed ja alaealised, kui ka naised seksuaalkuritegude selgitamisel osavad.

Iga kriminaalametnik, kellel on tulnud elus tegemist teha niisuguste ülekuulamisega, teab, kui raske on see ülesanne, kui raske on leida sündmuse tuuma ja saada selget pilti selle kohta, mis tõelikult sündis. Eriti raske on — ja seda kurvad kõik ametnikud, seda ütlevad ka teadlased, see ei tohiks võõras olla ka naisliikumise juhtidele — noorte naisterahvaste ülekuulamine, kes just piiri peal lapse ja naise vahel.

Ei saa eitada, et mitmed naised politseiteenistuses on saavutanud häid tagajärgi sarnastel ülekuulamistel, kuid see ei anna veel sugugi põhjust tõendada, et just naine kõlbaks eriliselt hästi niisuguste ülekuulamistele, eriti veel kui pidada silmas, et naiste ettevalmistus politseiteenistusele, tähendab ka ülekuulamistele, seisab harilikult hoolekandeteenistuse tundmises. Ja mispärast peaks naine kui sarnane rohkem kõlbama kõnesolevate küsimuste lahendamiseks kui mees? Ei tohiks unustada veel väga tähtsat asjaolu, mida tihti armastatakse silmapaari vahele jätta, asjast vaikides mööda minnes. Politseiteenistusse astub harilikult ikkagi vallaline naine, seda nähtust võime konstateerida seal, kus juba eriline nais-

politsei on olemas. Ja tuleb arvata, et niisuguse naise teadmised seksuaalalal on ikkagi piiratud. Teiselt poolt — see on veel tähtsam — pole tal endal lapsi, ta on oma elus ikkagi kokku puutunud ainult teiste inimeste lastega, kuna meesametnik on ka selles suhtes enamalt jaolt paremas seisukorras.

Politseiasutustel on ikka võimalik anda sarnaseid laste, alaealiste ja naiste ülekuulamised vilunud spetsialistide kätte, kellel on küllalt kogemusi selleks, et asju edukalt ja tagajärjerikkalt ajada. Niisugustele ametnikkudele on suureks toeks töötamisel kõigepealt suured ja laialdased elu- ja teenistuskogemused, niisugustele ametnikkudele on aga suureks plussiks ka see asjaolu, et nad ise on laste isad, et nad tunnevad laste hingeelu, nende muresid ja nende rõõmu. Neile ei paku lapse hing enam seda suurt saladust, mis ta kahtlemata on neile, kes pole ise lapsi kasvatanud. Lapse hing aga on tingimata komplitseeritud, see pole nii lihtne, nagu tihti arvatakse.

Kuid ülekuulamistega pole asi harilikult veel lõpetatud ja sellega jõuame küsimuse teise külje juure, mis samuti suure tähtsusega. Harilikult tuleb kuritegude selgitamise puhul toimetada järelevaatusi, otsimisi, jälgimisi jne. kõiksugustes urgastes ja halvemates kurjategijate lokaalides. Väga tihti läheb korda süüalust kinni võtta just viimase järgu kõrtsides, kus kuriteo abil saadud raha läbi prassitakse kõige halvemas seltskonnas. Ka kurjategijat ennast tuleb muidugi pärast tema tabamist üle kuulata. Kas selleks kõlbab tingimata naine paremini kui mees? Terve kuriteo käik tuleb ühes kurjategijaga kalkuleerida, kõik üksikasjad tulevad läbi rääkida ja kontrollida. Muidugi on võimalik anda vastav kuriteoasi peale laste, alaealiste ja naiste ülekuulamist naisametniku poolt meesametniku kätte. Kuid tegelik elu on näidanud, et asja üleandmine ühe ametniku poolt teisele ametnikule, või, teiste sõnadega, ühe ja sama asja ajamine mitme isiku poolt pole hea ega kasulik. Väga tähtsad on just muljed, mis ametnik saab esimeste tunnistajate ülekuulamisel (või muidugi süüaluse ülekuulamisel), need ülekuulamised on tihti mõõduandvad üldse kuriteo avalikukstegemisel ja määravad pea ikka suuna, milles tuleb töötada, et asja lõplikult selgitada.

Asi muutub veel keerulisemaks, kui

naisterahvas, kas alaealine või täisealine, figureerib süüdlasena, mis õige tihti võib juhtuda, näiteks, abordi tegemiste, vastsündinud laste tapmist, mõnede seksuaalkuritegude jne. asjades. Kui ülekuulajaks on naisterahvas — ja ka Würtembergis oleks naine sarnasel korral prokuröri abijõuks — ja kui tema asja selgitab, peab tema muidugi nii, nagu iga ametnikki, hoolitsema selle eest, et kõik asjaolud päevavalgele tuleksid. Ka naisametnik peab selle eest muretsema, et maksivad seadused leiaksid tarvilist austamist, see aga on moment, mis naise hingeelule on tihti võõras. Kui siis naisametnik on kohtus tunnistajaks vastava süüteo protsessis, peab tema, nagu tema meeskolleeg, tõetruult seletama, mis ülekuulatu seletas, kuidas ta asjaolusid selgitas, misuguse mulje ta jättis jne. Sellega aga kaotab naisametnik süüaluse usalduse samuti nagu meesametnik, naine on muutunud süüaluse silmis tema vihavaenlaseks nagu harilik meesametnik. Sellega aga antakse ühtlasi hoop ka naisametnikule kui hoolekandeametnikule. Naisametnik kaotab usalduse, sellega kaotab tema tegevus oma eriväärtuse. Naine ei tohi politseiteenistuses kunagi äratada nende vastumeelt ja viha, keda tema kui ametnik peab kaitsma, kelle eest tal tuleb hoolt kanda, keda tema peab võimalikult tagasi juhtima korralikule elule.

Mis puutub nõudmisse lubada ka naisi patrullida tänavail ja kontrollida kahtlaseid lokaale, siis on see nõudmine, mis kindlasti ei meeldi ka suuremale osale naistest enestest. See ei ole ju sugugi naise ülesanne isegi siis, kui temal jätkub füüsilist jõudu sarnaseid ülesandeid hästi läbi viia, minna kõige halvematesse urgastesse: lõbunaiste ja suteneeride lokaalidesse, kus valitsevad kõige madalamad instinktid, kus on endale kodupaiga leidnud kõige vastikumad roppused ja ebavoorused. Naisel tuleb niisuguste ülesannete täitmisel alati sellega arvestada, et temale ka füüsiliselt kallale tungitakse nagu ta meeskolleegilegi. Kas arvatakse tõesti, et viimased linnajätised-suteneerid ja nende sõbrad on küllalt gentlemanid ja ei tungi ka naisametnikule tarbekorral kallale? Õige küll. Sakseni politseis on ka need võimalused ette nähtud ja naispolitseid ei koolitata seal politseikoolides üksi teoreetilistes ainetes, vaid nad peavad peale kehakasvatuse kursuste tegema läbi veel Jiu-Jitsu kursused ja peavad õppima

laskma. Oletades isegi, et naised hästi ära õpivad Jiu-Jitsu võtted, mis iseendast sugugi halb ega ülearune pole, tekib küsimus, kas nad suudavad neid tarvitada, kas neil jätkub tarbekorral küllalt külma verd ja ka jõudu? Kuigi selles osas on kõik korras, missuguse mulje jätab siis naisametnik, kes kurjategijaga korralikult poksib ja selle maha poksib ja kelle peaülesandeks on ikkagi hoolekannu langedud naiste ja laste eest? Ei ole võimalik ühendada ühes isikus, ühes ametis kriminaalpolitsei ja hoolekandepolitsei ülesandeid. Parimal juhul kannatab üks naisametniku tegevuse külg, halvemal — mõlemad. Naisametnik pole niisugusel korral enam soovitatav ja tema tegevuse kasu on null.

Üldse on naispolitsei küsimus praegu veel selgitamata ja mitte ainult Württembergis ei võidelda kõvasti naispolitsei ellukutsumise vastu, isegi Saksamaal eneses on asi väga mitmekesiselt korraldatud. Preisimaal kasutatakse naisametnikke kriminaalpolitseis, samuti talitab ka Hamburgi vabalinn. Mundrit naisametnikud seal mingil tingimusel ei kannu. Saksenis ja Baadenis on asi teisiti, eriti kaugele on mindud Saksenis, kus naisametnikke mundris kasutatakse ka patrullimise teenistuses tänavatel ja kus naisametnikkude kätte antakse erikordadel ülekuulamiste toimetamised.

Inglismaal, kus asutati esimene naispolitsei maailmas, lähevad arvamised naispolitsei tarviduse ja tema tegevuse edukuse kohta tublisti lahku. Londoni kriminaalpolitsei juht, sir William Hoodwood, on, näiteks, naiskriminaalpolitsei ägedamaid vastaseid, mis väljendub tema

mõne aja eest peetud kõnes Londoni politseinikkudele. Sir William Hoodwood ütleb, et naiste tegevus kriminaalametnikkudena ei anna mingit tulukust. Ta tähendab, et naiste iseloom ja nende mõistuse konstruktsioon on juba niisugune, et nad ei suuda kunagi kriminaalasja loogiliselt läbi mõelda ja kaaluda ja vastavalt sellele tegutseda. Viimase aastakümne jooksul — ja ainult seda aega võib arvesse võtta naispolitsei tegevuse uurimisel — pole naisterahvad, sir Hoodwoodi tõenduse järgi, suutnud, välja arvatud ükskaks juhtumist, kasulikud olla kriminaalkuritegude selgitamisel. Selle tagajärjeks on siis ka alaline naiskriminaalametnikkude arvu kahanemine. Kuna see arv esialgu tõusis 110 peale, on tema nüüd juba langenud 50 peale, s. o. enam kui poole võrra, ja langeb kindlasti veel edaspidi. Juba see asjaolu ei luba loota kunagi saada rohkem nais-kriminaalametnikke, et naised ei taha ennast lasta välja õpetada kriminalistideks. Seetõttu pole ka võimalik neile anda kriminaalpolitseis juhtivaid kohti.

Kõike seda arvesse võttes tahetakse kindlasti jääda Württembergis senise süsteemi juure, mille alusel naised küll täidavad hoolekande ülesandeid, kuid ilma, et neile oleks antud mingisuguseid puhtpolitseilisi funktsioone ja õigusi. Leitakse vajalikuks ainult luua veel tihedam, veel parem kontakt kui praegu hoolekandeaustuste ja kriminaalpolitsei vahel, et saavutada ühiste jõududega — mehed omal alal, naised omal alal — paremaid tagajärgi kuritegevuse vastu võitlemisel ja langenud inimeste kasvatamisel.

P.

Mõtteid politseiametnikkude hinnata sõitudest raudteel.

Teatavasti saavad välispolitsei ametnikud maal hobuse ülespidamise-sõiduraha 30—35 krooni kuus. Hobuste pidamine ei ole nendele ametnikkudele sunduslik ning selle raha tarvitamine ei kuulu kellegi kontrolli alla. Vähemates üksustes konstaablid ei pea hobuseid ja võimatu olekski 30 krooniga kuus hobust pidada. Hobuseid peavad peamiselt need konstaablid, kel on kohad mõne vakamaa karja- ning heinamaaga. Maata konstaablid, ka komissarid, hoby-

seid ei pea, vaid sõidavad suvel jalg-ratastel, autodel ja tarbekorral palkavad hobuseid kokkuleppel hobuste omanikelt.

Nõnda jääb vähemalt suvekuudel sõiduraha palgale lisaks, mis ongi suureks plussiks maakonstaablitele palga suhtes võrreldes linna konstaablitega. Loomulikult ei ole ka linna konstaablid õigustatud sõiduraha saama, sest kiiretel juhtumistel võivad nad kasutada autot või vooimehi, missuguste sõitude raha võidakse tasuda hiljem arvete järgi.

Paljud maakonstaablid nurisevad selle üle, et kriminaal- ja poliitilise politsei ametnikud sõidavad raudteel hinnata, kuna nemad peavad lunastama igakord sõidupileti raha eest. „E. Politseilehe“ nr. 18. s. a. kirjutab keegi S. sellest ja avaldab imestust asjaolu üle. Selles kirjutises on aga unustatud maa välispolitseinikele maksetav igakuuline sõiduraha. Tõsi küll, konstaablid maal ja linnades peavad sõitma teenistuse asjus mõnikord raudteel, kuid nagu autor ise mainib, on need sõidud lühidamad — paari jaama vahelised. Et taha konstaabel maal hobust rakendada või ei luba seda asja kiire iseloom, peab ta ikkagi ohverdama mõne sendi oma sõidurahast raudteele. Kui aga tarvidus tuleb raudteel oma rajooni piirkonnast välja sõita, enesest mõista makstakse sõiduraha hiljemalt arve järgi välja. Kohtusse ilmumise puhul, näiteks, makstakse politseiametnikele sõidu- ja koguni päeva-rahagi.

Oletame, et kõigile politseiametnikele prii raudteesõidu lubamine ei hävita meie riiklust, peaksime siiski arvestama, kellele, mis eest ja kui palju maksta? Meie ametnikud, oleme ka ise kodanikud, otsekoheste ja kaudsete maksude maksjad.

Välispolitsei ametnikkude hulgas kuuldu õigustatud nurinat kriminaal- ja poliitilise politsei ametnikkude hinnata sõitude üle raudteel. Mitte seepärast, et viimastele ei oleks soovitatav hinnata sõit ametiasjus raudteel, vaid seepärast, et krim- ja poliitilise politsei ametnikud võivad eraasjus ja puhkusel viibimisel tasuta sõita, kuna välispolitseinikud endale ei saa seda lubada. Avameelselt öeldes, peitub

asjas väike omavaheline kibedusetunne, mitte aga pole kaalul teenistusehuvi ega kurjategijate tagaajamise puhul jälgede kaotamise kartus. Paistab tõesti, nagu oleks üks liik ametnikke teistega võrreldes eesõigustatud seisukorras. Kuid seda leiame ka teistest ametkondadest. Lepime seega, et spetsiaal-politseinikele tuleb luua teatud soodustusi teenistuse alal, kuigi välispolitseinikkude ühevõrdset vilumust, töörohkest ja töötahet silmas pidades, väärleksid viimased samu soodustusi.

Paljude välispolitsei ametnikkude soov oleks järgmine: keelatagu hinnata sõit raudteel hoopis ära praegusel kaartide süsteemil või lubatagu teatud juhtumitel ka välispolitseinikele puhkusele sõitudel ja m. hinnata sõit raudteel. Et seisukorda rahuldavaks teha, tuleks piirata hinnata sõite raudteel, ja nimelt: anda kriminaal- ja poliitilise politsei ametnikele ja agentidele praeguste hinnata sõidukaartide asemel kontrollmarkidega varustatud kaardid. Sõitude puhul teeksid raudteeametnikud igakord oma märkused kaartidele margi tarvitamise kohta ja hiljem tasuks keskasutus arved raudteevalitsusele või ei pruugiks neid tasuda, vaid kontroll oleks siiski teostatud, kuhu ametnik ja missugusel otstarbel on sõitnud. Erasõidud kaoksid siis vähemalt ära ja poleks kellelgi vaja kadestada.

Sellised kontroll-võimalusega kaardid võiksid olla ka välispolitseinikel juhtumite tarvis, kui nad sõidavad taga ajama kurjategijaid või muis ametasjus väljaspoole oma tegevuspiirkonda, näiteks, kohtusse tunnistajaks, süüdistajaks jne.

Välispolitseinik.

Taskuvarastest.

Meie kõik teame, kui tähtis on kriminaalstatistika — mitte ainult praktiliselt, vaid just ka teaduslikult seisukohalt. Kriminaal-psühholoogiliste küsimuste uurimine ja selgitamine pole mõeldav täpsete statistiliste andmeteta. Kahjuks peab aga taskuvarguste kohta tähendama, et nende kohta ei peeta igalpool statistikat, kui seda aga peetakse, siis harilikult ainult poolikult: politseiasutused märgivad küll üles neile teatavakstehtud taskuvarguste arvu, samuti muidugi ka avalikuksstehtud taskuvargus-

te arvu, kuid kohtustatistika taskuvarguste kohta puudub peaaegu igalpool. See on seletatav seega, et enam-vähem kõikides riikides ei eralda maksvad karistusseadused taskuvargusi teistest vargustest; tõsi küll, enamalt jaolt ei arvata taskuvargusi harilikkkude lihtvarguste hulka, kuid see asjaolu üksi ei luba veel saada selget pilti taskuvaraste tegevusest ja nende karistamisest kohtute poolt. Ja kui nüüd psühholoogiliselt seisukohalt vaadata taskuvaraste tegevusele, siis ei saa sugugi tõendada, et tas-

kuvargad kui kurjategijad oleksid vähem komplitseeritud iseloomuga kui teised vargad, rääkimata veel mõrtsukatest, süütajatest, vägistajatest jne.

Kui nüüd lähemalt vaadelda taskuvarast ja tema tegevust, siis peab kohe tähendama, et meile silma torkavad kaks asjaolu, mis kergendavad selle kurjategija tööd, mis on tema kasuks. Ühelt poolt on taskuvaras väga osav inimene, osavuselt ületab tema harilikke inimesi, teiselt poolt töötab tema seal ja siis, kui inimeste tähelepanu on juhitud kõrvale, kui nad ei ole ühel või teisel põhjusel küllalt ettevaatlikud.

Inimesed on harjunud neid väärtasju, mis neil igapäev on tarvitada mis nad seetõttu alati kannavad kaasas (taskukellad, rahakotid, portsigarid jne.), panema kohta, kus need asjad on kõige enam kaitstud, s. o. sisemistesse taskutesse; naisterahvad hoiavad sarnaseid väärtasju pealegi veel käekotis. Meie kõik oleme, tänavail liikudes või trammil, rongil jne. sõites, kaunis ettevaatlikud ja ei lase harilikult kedagi oma taskute kallale. Edasi oleme harjunud võimalikult eemale hoiduma — just tramides, kinodes, rongidel jne. — isikutest, kes meile ei näi väga usaldusväärilised olevat, s. o. kes on halvasti rietatud, kelle väljanägemine on kahtlustäratav. Ise arvame meie muidugi, et sellega on kõik tehtud, et asi on korras, kui hoidume eemal vaeselt rietatud kodanikust; hariliku kodaniku arvates on taskuvaras mingi silmapaistvalt näruselt rietatud inimene, kelle näojooned juba annavad välja kurjategija.

On vist ülearune juure lisada, et tegelikus elus on asi hoopis teistviisi ja meie ettekujutuses elutsev taskuvaras erineb tunduvalt taskuvargast, nagu politsei ja kohtud teda tunnevad. Taskuvargaga esimene mure on loomulikult mitte kunagi ja kuskil silma paista, tema töö viljakus ripub just sellest ära, et keegi temale tähelepanu ei pööra. Sellest järgneb aga otsekohe, et tema peab olema hästi (kuid mitte silmatorkavalt hästi) rietatud. Arvesse tuleb veel võtta, et tema peab töötama alati jõukamate isikute taskute kallal, s. o. seal, kust on loota ka midagi, mis ära tasub vaeva ja hädaohu.

Mis nüüd puutub taskuvargaga töötamisviisisse, siis on see tehniliselt igal ajal üks ja sama. Taskuvaras peab

suutma sõrmeotsadega taskust välja tuua ka raskemat asja, kusjuures sarnane väljatoomine peab sündima väga ettevaatlikult, nii et vastav ese ei puuduta kusagile külge. Seepärast peavad aga ka taskuvargal olema erilised näpud, temal peavadki olema need „pikad näpud“, milledest räägib rahvasuu. Itaallased nimetavad vargaid „unghie lunge'deks“, s. o. pikkade küüntega inimesteks. Sõrmed on taskuvarga peatööriistaks, mispärast see kurjategija peab ka alati hoolitsema oma näppude eest. Nagu hea klaverimängija ei tohi jätta hooletusse oma sõrmi, nii peab ka taskuvaras alati hoolt kandma oma parima tööriista korrasoleku eest. Sõrmed peavad alati treeneeritud olema; kui just „tööl“ ei olda, siis antakse sõrmedele korralik treening, nii nagu hea jooksa oma jalgu treeneerib. Rasket kehalist tööd, mis alati mõjub enam või vähem sõrmedele, ei tohi taskuvaras teha (muidugi ei ole temal ka mingisugust tahet selleks). Näppe tuleb masseerida, neid tuleb määrda ja rasvaainetega hõõruda; ühe sõnaga, taskuvargal tuleb palju vaeva näha oma sõrmedega. Ja meie teame ka, et paremad taskuvargad, et sellesse kurjategijate liiki kuuluvad elukutselised väga palju vaeva näevad oma sõrmedega, teades et hooletus otsekohe vähendab töövoimet ja tööviljakust.

Kuid hästi treeneeritud ja korrashoiatud näpud, hea väljanägemine, head kombid ja korralik rietus ei suuda veel teha taskuvargaga tegevust edurikkaks. Juure peab tulema veel üks asjaolu — inimeste hingeelu tundmine teataval määral. Kui see ka olemas, siis võib taskuvaras tõesti muutuda kardetavaks kurjategijaks, kes politseile sünnitab palju peavalu. Meie näemegi, et suurlinnades, nagu näiteks Pariisis ja Berliinis, muutub taskuvaras suureks hädaohuks publikule. Suurlinnades asub harilikult politseivalitsuse juures eriline taskuvaraste vastu võitlemise osakond, mille ametnikud-kriminalistid on spetsialiseerunud kõnesolevale alale, sest spetsialistideta politsei praegusel ajal ei saa enam läbi.

Huvitav on jälgida, kuidas niisugune arenenud taskuvaras kohtleb politseiametnikke ja kuidas tema ennast peab üleväl politseis ülekuulamisel ja hiljem kohtus. Nagu öeldud, peab edukas taskuvaras olema ka veidi hingeteadlane. Kui tema märkab, et politsei, kes teda

muidugi, kui ta spetsialist on, juba hästi tunneb, teda ainult kahtlustab, kuid et andmed arvatavasti veel puuduvad, mängib tema süütu inimese osa, kes vaikselt ja viisakalt katsub tagasi tõrjuda neid süüdistusi, mis tema vastu esile tuuakse. Niipea aga, kui ta näeb, et midagi teha ei ole, et politsei teadmised ja andmed on liig täpsed, tunnistab ta avameelselt oma kuriteod üles — sest see toob endaga kaasa vanglas viibimise aja lühendamist. Samasugust pilti näeme harilikult ka kohtus. Üldiselt kuulub taskuvaras nende kurjategijate hulka, kes on äärmiselt kartlikud. Taskuvaras kunagi politsei käest ei katsu põgeneda, vanglas on tema eeskujulikumaid vange; tema läbikäimine ametivõimudega on alati väga viisakas. Taskuvarga iseloomustavamaks jooneks on peaaegu alati teatud libedus, pehmus, järelandlikkus.

Väga tähtis on taskuvargale muidugi ohvri valik: taskuvargus on kardetav ja raske töö ja ei taheta loomulikult teha tühja tööd. Kuna murdvargusel see veel palju ei tähenda, kui tema kord satub korterisse, kust midagi pole võtta, peab taskuvaras alati katsuma ka tõsist saaki saada, sest palju taskuvargusi järgemööda ette ei saa võtta: selleks puudub juhus ja võimalus. Tähendab, esimene nõue on, et ohver oleks jõukas ja et tema vähemalt kaasas kannaks väärtasju, millele vargus ennast ära tasuks. Teiseks aga peab ohver iseloomult olema veidi ettevaatamatu, hajameelne või äärmisel juhul peab ta olema isik, kelle tähelepanu võib kergesti juhtida kõrvalistele asjadele. Muidugi peab ohver kuuluma lõpuks ka nende isikute hulka, kes arvavad, et taskuvaras on närune väljanägemiselt; ohvrile peab alati võima mõjutada hea ülikonna ja heade kommetega.

Näppude vilumus ja suurim osavus ei aita aga põrmugi, ei vii sihile, kui väärtasjade omanik on ettevaatlik ja ei pööra oma tähelepanu kõrvale. Taskuvaras peab seetõttu võitlema kõigepealt oma ohvri tähelepanu vastu, peab katsuma seda juhtida kas või ainult mõneks hetkeks kõrvale. Muidugi on taskuvargal kõige kergem töötada siis, kui ohvri tähelepanu on juba mõningate asjaolude tõttu kõrvale juhitud. Nii, näiteks, töötavad taskuvargad suurlinnades õige tihti edukalt tänavõnnetuste juures, demonstratsioonide ajal, raudtee jaamade,

kinode, teatrite ja kassade juures, teiste sõnadega seal, kus leiavad aset rahvako-gunemised. Säärasel korral ei tee taskuvargale ka suuremat muret ohvri valik: kassa ees seisvatest inimestest oskab ta kiiresti valida isiku, kellel näib kaasas olevat väärtasju ja kes pole just väga ettevaatlik. Nii imelik kui see ka pole, kuid tegelikult on asi ikka nii: needsamad inimesed, kes trammis sõites hoia-vad oma rahakotte ja taskukellasid, kaotavad igasuguse ettevaatuse, kui, näi-teks, tänaval pörkab mõni auto posti vastu ja selle sündmuse ümber kogunevad inimesed. Hariliku kodaniku igapäevane psühholoogia on nii lihtne, et taskuvargal tõesti muud üle ei jää, kui aga pista oma sõrmed naabri taskusse ja sealt välja tuua kõik, mis seal leidub.

Kuid tänavõnnetused ei juhtu alati ja taskuvaras ei juhtu alati seal olema, kus nad aset leiavad. Samuti pole tihti võimalik teatrite jne. kassade juures tööd teha, sest seal valvab politsei silm rohkem kui mujal. Seetõttu ei jää elukutselisel taskuvargal ikkagi muud üle, kui käia vastupidist teed: leida ohver ja siis tarbekorral katsuda oma abiliste abil sünnitada tänaval mingisugune segadus, mis aitaks ohvrilt võtta väärtasju. Ohvri leidmine ei tee suurlinnades suuremaid raskusi. Harilikult katsub taskuvaras töötada pankades. Seal paneb tema tähele, kes raha välja võtab ja kuhu see raha pannakse. Mõnikord valib taskuvaras endale ohvriks ka inimesi, kes elavad suurte võõrastemajade kallimate numbrites. Muidugi on veel teisi teid, et teada saada, kellel on rohkem raha ja kes seda raha suuremates sum-mades endaga kaasas kannab. Kui see eeltöö tehtud, siis katsub taskuvaras kas üksinda kuidagi sihile jõuda, jäädes lootma hea juhuse peale, või aga mõnede abiliste abil, kes siis sünnitavad tänaval mingisugust segadust või midagi selle-sarnast, mis tõmbab ohvri tähelepanu kõrvale.

Nagu teisedki kurjategijad, nii tunneb ka taskuvaras peale kordaläinud kuriteo selle kordamineku üle suurt rõõmu. Huvitav ja erinev on siin aga järgmine asjaolu. Paljud taskuvargad (ja eriliselt nais-taskuvargad) tunnistavad, et rõõmu kordaläinud taskuvarguse üle ei saa millegagi võrrelda: see rõõm olevat joo-vastavam kui mingisuguse alkoholi või teise mürgi abil saadud rõõm, tema sar-

nanevat mitmeti seksuaallõbu tunnetele. On arusaadav, et sarnane asjaolu veelgi suurendab tahtmist toime panna taskuvargusi. Itaalia teadlaste uurimised sel alal tõendavad, et tähendatud taskuvargaste arvamisest vastavad tõele. Ainult selle imeliku nähtusega, mis juba siirdub arstiteadusse, on vist ka seletatavad need taskuvargused, mis toime pannakse vilunud kurjategijate poolt igasuguse ettevalmistuseta ja väga ettevaatamatult. Iga suurlinna kriminalist teab, et tihti langeb vana spetsialist politsei kätte peale rumalal viisil toimepandud taskuvargust. Siin avaneb teadusele lai uurimispõld, mis veel nõuab selgitamiseks palju tööd ja materjali.

Tihti loetakse taskuvarast kurjategijate „aristokraadiks“. Sarnasel arvamisel on isegi vilunud kriminaalametnikud. Muidugi võib sellele eksiarvamisele viia see asjaolu, et taskuvargad — rippuvalt nende erialast — on alati enam-vähem korralikult rietatud, oskavad hästi üles astuda jne. Kuid see on kõik näilik. Head kombes on pähe tuubitud pikema aja jooksul, inimeste tundmine on tihti ainult pika praksise ja vangimajades viibimise tagajärg, mõned teadmised on saadud juhuslikult ja ka ainult selleks, et mendega praalida omavahel. Kurjategijate peres ei loeta taskuvargaid kunagi „aristokraatideks“. Nii palju kui teada, on just kurjategijad ise arvamisest, et sarnane kurjategija, nagu taskuvaras, kuulub kõige viimaste kurjategijate liiki. Taskuvaras on arg, ta on alandlik politseis ja kohtus, tal pole füüsilist jõudu, tema ei oska õieti muud midagi kui ulatada näpud teise inimese tasku. Ja kuigi taskuvaras on harilikult see, kellel kurjategijate peres on kõige rohkem raha ja kellel, mis peasi on, on alati raha, ei taheta temaga suuremat tegemist teha.

Lõpuks võiks veel tähelepanu juhtida ühele väga huvitavale ettepanekule, mis teeb tuntud saksa kriminalist Hans von Hentig. Nagu juba mitmel korral toonitatud, seisab taskuvarga osavus tema näppudes, mis on enam arenenud teatud

mõttes kui harilikudel inimestel. Need näpud on peale muu veel väga tundelised ja õrnad. Võib vist küll eksituseta öelda, et igast paremast, s.o. osavamast taskuvargast oleks võinud elus saada hea käsitööline kõige peenemate ja kunstlikumate käsitööde jaoks. Mõni vaimline defekt, halb kasvatus jne. — Ja elus tuleb korraliku ja otsitud töömehe asemel taskuvaras. v. Hentig teeb nüüd ettepaneku kõigepealt pidada taskuvargad pikemat aega kinni kasvatus- ja haigemajades, et iga üksiku sarnase varga vaimliste omaduste suhtes selgusele jõuda. Kui varas osutub haiglaseks inimeseks, tuleb ta jätta haigemajja, selle asemel, et teda mõne kuu või parimal juhul aasta pärast vabastada kodanikkude kahjuks. Sest taskuvaras-retsidiivist läheb ikka ja ikka jälle uuesti oma kaaskodanikkude taskute kallale. Mis nüüd aga puutub vaimliselt enam-vähem tervetesse taskuvarastesse, siis paneb H. v. Hentig ette järgmist. Vanemad aastate poolest taskuvargad tuleksid mahutada erilistesse töökodadesse peenematele töödele, mis neile lõbu pakuvad ja mis neile osaliselt aitavad näidata, et nende näppudega suudab ka ausal viisil raha teenida. Nooremaid taskuvargaid-retsidiviste tuleks saata töökohadesse, kus tuleb teha just kätega raske füüsilist tööd. Siin oleks tagajärg see, et rikutakse taskuvarga suurim vara, tööriist — tema käsi. Käsi kaotab aja jooksul täiesti tundelikkuse, samuti näppude väleduse ja niisugune treening muudab kindlasti taskuvarga. Iseküsimus on, kas sarnane kurjategija jätab üldse kuritegevuse. Kuid arvesse võttes taskuvaraste harilikku iseloomu ja seda, et nad peale niisuguse töö on sunnitud midagi teist ette võtma, võib arvata, et vähemalt osa neist pöördub tagasi korralikule elule. Igatahes võib ettepanek viis anda mõningaid tagajärgi, kuna harilik vanglas kinnipidamine mitte midagi ei anna, vaid vastavat taskuvarast ainult mõneks, pealegi õige piiratud ajaks, kahjutuks teeb.

R. S.

Veel kord konstaablite hinnata sõitudest riigi raudteel ja laevadel. *)

Minu artikli kohta „Konstaablitele hinnata sõit riigi raudteel ja laevadel“ võtab sõna V. T. „E. Politseilehe“ nr. 21./22. ja lõpetab oma artikli sõnadega: „võib julgesti öelda, et konstaablite varustamine tasuta raudtee- ja laevasõidupiletitega oleks täiesti ülearune protseduur“. Leian, et see lause on liig kergel käel paberile pandud, ilma et olukorda küllalt põhjalikult oleks kaalutud.

Millest V. T. leiab, et hobusevarast ja vägistajat on otstarbetu ajada taga raudteel või laeval, jääb arusaamatuks. Kui on andmed olemas, et kurjategija tabamine on raudteel ja laeval võimalik, või jälle viimaste liikumisvahenditega on võimalik kiirelt pääseda kurjategija ligi, miks siis mitte neid kasutada. Iseasi on müüdugi, kui need võimalused puuduvad või andmed kurjategija liikumissuuna kohta puuduvad.

Mis puutub näitese, et maarajooni konstaabel, kes asub 50—60 km. raudteest või laeva peatuskohast eemal, ruttaks varguse või pussitamise puhul kohe rongile või laevale ja hakkaks seal kurjategijat otsima, siis on see vildak. Sarnase kuritegude jälgimisega jääksid vist kõik toimepandud kuritööd avalikuks tegemata ja ega siis maarajooni konstaablid kuritegude jälgimisel tõesti nii madalal järjel ei seisa!

On kõigile teada, et raudteel on eripolitsei ja temaga saab tarbekorral telefoni teel astuda ühendusse. Kuid seda võib teha ka kriminaalametnik, kui kurjategija asub raudteepolitsei tegevuspiirkonnas;

*) Toimetuse märkus. Sellega lõpetab toimetuse vaidluse kõnesoleva küsimuse üle.

teda jälgib siiski kriminaalametnik ja just seepärast, et jälgimine oleks tagajäre- rikkam. Ei saa eeldada, kuidas tuleb igal üksikul kuriteo juhul toimida ja tegutseda, vaid seda peab jälgija ametnik tegema iga sündmuse ja kuriteo puhul eraldi.

Et mina ise juba mõnda aega olen konstaablina teenistuses, siis on mul ka teada, et konstaablid maarajoonides saavad 30 kr. kuus sõiduraha. Tahaksin tuletada V. T.-le meele, et mitte „kõik maal asuvad“ konstaablid ei saa sõiduraha ja need on alevi rajooni konstaablid.

V. T. tahab minu väidet ümber lükata selles osas, et konstaablitel ei tule tasuda oma taskust kunagi ametlikke sõite väljaspool rajooni piire, põhjendades, et need sõidukulud makstakse tagasi kilomeetri- raha, hobuseposti tariifi, küüditaksi või makstud pileti väärtuses. See on V. T. isiklik arvamine, kuna tegelikult see konstaablite juures nii ei sünni (kriminaal- ja poliitilise politsei ametnikkudel küll). Konstaablitele makstakse väljaspool rajooni tegutsemise eest ainult siis tasu, kui konstaabel on käsutatud või komandeeritud. Seega jääb ikka maksma minu väide, et konstaabel peab sõidukulud, mis ametiasjus väljaspool oma rajooni tehtud, ilma väljakäsitamata ja komandeerimata, „lihtsalt oma taskust maksma“, oli see sõit siis rongil, laeval või mõnel teisel liikumisvahendil.

Leian, et olen oma eesmärgi saavutanud, et näha, kuidas kaasametnikud reageerivad minu artiklile; oleks soovitav, et peatselt ühtlane korraldus kõigi politseiametnikkude ametisõitude kohta riigi raudteel ja laevadel saaks pandud maksma. S.

Spordi alalt.

Tallinna politsei spordiringi tegevus laskespordi, kergejõustiku ja jalgrattasõidu alal.

19. ja 20. juunil s. a. korraldab Tallinna politsei spordiring omavahelised võistlused laskmises, jalgrattasõidus ja kergejõustikus. Võistlused kergejõustikus peetakse „Kalevi“ väljal, laskevõistlused Juhkentali lasketiirus ja jalgratta-

sõit Kadrioru ringteel. Võistlustest võivad võtta osa kõik ringi liikmed ja prefektuuri koosseisus seisvad ametnikud. Võistlused peetakse A ja B klassides, välja arvatud jalgrattasõidus. Võistlejate liigitamine klassidesse sünnib järg-

mistel alustel. Laskmises: A klassis võistlevad need laskurid, kes on tulnud endistel laskevõistlustel esimese nelja hulka. Kergejõustikus: a) võistlejad, kes jooksudes on jooksnud alla alljärgnevaid norme, b) kes hüpetes ja tõugetes või visketes ületanud alljärgnevaid norme, võistlevad A klassis, ülejäänud B klassis. Normid: 100 mtr. — 12,4 sek., 200 mtr. — 26 sek., 400 mtr. — 57,5 sek., 5000 mtr. — 18 min., kaugushüpe hooga 5 mtr. 50 sm., kõrgushüpe — 1 mtr. 45 sm., kolmikhüpe hooga — 11 mtr. 60 sm., kuulitõuge — 11 mtr., kettaheide 32 mtr., granaat, 800 gr. (varrega) — 50 mtr., raskus 12,5 kilogr. — 12 mtr.

Peab märkima, et kui üks võistleja on ühes jooksus näidanud A klassi tagajärje, siis tema teises jooksus ei saa B klassis võistelda. Sama kord on maksev ka hüpete kohta. See kord aga ei keela näiteks A klassi jooksjat, kes hüpetes või visketes normi pole ületanud, hüpetes või visketes B klassis võistlemast.

Laskevõistlused on püssidest, revolvrimest ja montekristodest, kusjuures laskeingimised on: Püssidest: distants 200 mtr., püsti, põlvelt ja lamades; käelt à 5 lasku. 12-ringiline märkleht ja püssi tüüp sv. vintpüss, ilma optilise sihinguta ja ümber tegemata; revolvrimest:

distants 25 mtr., püsti käelt, ilma teist kätt abiks võtmata, 15 lasku. 10-ringiline märkleht. Tüüp vaba. Kaliiber 7,65 mm; montekristodest: distants 50 mtr., püsti, põlvelt ja lamades käelt à 5 lasku. 10-ringiline 20×20 sm. suurune märkleht. Tüüp vaba. Optiliste sihingute ja diopteri tarvitamine keelatud.

Jalgrattasõidu võistlused on 5 ja 25 kilomeetri peale, kusjuures riietuseks olgu spordidress. Jalgratta tüüp on vaba, välja arvatud kiirsõidu-jalgrattad.

Et võistluste eelharjutusi teha intensiivsemaks, millest võistluste tulemused olenevad, on pandud välja auhindu kergejõustikus ja jalgrattasõidus, pidades silmas osavõtjate arvu, igas klassis ja võistlusalal à 3 auhinda. Laskmises A klassis igal alal à 4 auhinda ja B kl. à 8 auhinda. Peale selle on dr. Pedusaare poolt laskmises pandud välja rändauhind Tallinna-Harju prefektuuri jaoskondade vaheliseks võistluseks. Auhinna võidab see jaoskond, kes kõigil kolmel laskealal saavutab kokku kõige rohkem punkte, võttes arvesse iga üksikala 12 parima laskuri tagajärge, ja individuaal-auhind parimale Tallinna-Harju prefektuuri laskurile, kes saavutab rohkem punkte kõigil kolmel alal. Padrunite kulu tasub spordiring ainult auhinnale tulnud laskureile.

R. K.

Ametlik osa.

Politseidirektori käsukirjaga

11. juunist s. a. nr. 5

on vabastatud Viru-Järva prefektuuri konstaabel Jaan Spiegel ametist oma palvel, arvates 16. juunist s. a.

Tartu-Valga prefektuuri kordnik Bernhard Uusai, kes politseikooli kõrgema klassi kursuse eksternina lõpetanud, on määratud konstaabliks sama prefektuuri koosseisu, arvates 15. juunist s. a.

Politsei neavalitsuse poolt on antud load: laskeriistade ja laskemoonaga kauplemiseks Nikolai Fromholdi p. Hindreusile —

Lihula alevikus, maksvusega 16. juunini 1930. a., ja laskemoonaga kauplemiseks Leonhard Iisaki p. Antsovile Krabi vallas ja asunduses, maksvusega 12. juunini 1930. a.

Politseidirektori määrusega on tühistatud Tallinnas, Kopli tän. nr. 12, kr. 1-b elutseva Andreas Kristjani p. Parti ja Vao vallas elutseva Bruno Gustavi p. Kipsi laskeriista hoidmise ja kandmise load ja Vana-Otepää vallas elutseva August Johani p. Madisoni laskeriistaluba jahipüssi hoidmise ja kandmise osas.

Väljaandja: **Kohtu- ja siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.**

Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i .

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

- Pärtenson, Peeter Hansu poeg, välja antud Polli vallavalitsuselt 17. 11. 27 a. nr. 781.
- Mõttus, Märt Jaani poeg, välja antud Vana-Suislepa vallavalitsuselt 30. 10. 20 a. nr. 505.
- Rull, Johannes Hansu poeg, välja antud Tarvastu vallavalitsuselt 16. 7. 24 a. nr. 262.
- Kolga, Johannes Jaani poeg, välja antud Vaivara vallavalitsuselt 27. 1. 21 a. nr. 1338. (917)
- Alabert, Johan Peetri poeg, välja antud Narva linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 16. 10. 24 a. nr. 196. (1654)
- Pertmann, Emilie Ludvigi tütar, välja antud Narva linna politsei ülemalt 22. 12. 19 a. nr. 18010. (1656)
- Kihu, Liina Karli tütar, välja antud Narva linna politsei ülemalt 15. 12. 19 a. nr. 17253. (2319)
- Päro, Julie-Helene Ado tütar, välja antud Narva linna politsei ülemalt 6. 12. 19 a. nr. 6107. (1658)
- Luks, Anton Madise poeg, välja antud Mustajõe vallavalitsuselt 2. 12. 19 a. nr. 77. (918)
- Lont, Voldemar Maali poeg, välja antud Narva vallavalitsuselt. (2320)
- Ukleika, Johannes Aleksandri poeg, välja antud Narva-Jõesuu alevivalitsuselt 17. 9. 27 a. nr. 1303. (1659)
- Kjäsperov, Ivan Mitrofani poeg, välja antud Vasknarva vallavalitsuselt 27. 5. 26. a. nr. 895/209391. (22101)
- Sidorenko, Maria Sergei tütar, välja antud Narva 2. jaoskonna politseikomissariilt 8. 9. 26 a. nr. 312. (1660)
- Raisu, Aleksander Jakobi poeg. (1661)
- Alaküla, Voldemar Ruubeni poeg, välja antud Rakvere linna politsei ülemalt 16. 6. 20 a. nr. 5341. (1662)
- Vilmann, Klaudia Juliuse tütar, välja antud Narva 1. jaoskonna politseikomissariilt 17. 4. 28 a. nr. 39. (1663)
- Mitt, Ida, välja antud Tallinna 1. jaoskonna politseikomissariilt 10. 12. 26 a. nr. 1593. (14838)
- Jannau, Olga, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 21. 7. 24 a. nr. 3128. (14841)
- Nigols, Julius, välja antud Raudteepolitsei 1. jaoskonna ülemalt 24. 3. 23 a. nr. 37/218. (14842)
- Leverdant, Jakob, välja antud Raudteede politsei ülemalt 24. 11. 19 a. nr. 2001. (14843)
- Neerut, Katariina Jakobi tütar, välja antud Taali vallavalitsuselt 23. 11. 20 a. nr. 846. (4202)
- Nõmm, Karl Karli poeg, välja antud Pärnu linna politseikomissariilt 4. 1. 28 a. nr. 1463. (4203)
- Nikolai, Kristjan Madise poeg, välja antud Pärnu maakonna politsei linna jaoskonna ülemalt 25. 9. 23 a. nr. 1812. (4204)
- Kaasik, Aleksander Andrei poeg, välja antud Pärnu linna politsei ülemalt 31. 12. 19 a. nr. 8129. (4207)
- Brauman, Melanie Andrei tütar, välja antud Pärnu linna politseikomissariilt 16. 5. 28 a. nr. 163. (4208)
- Adelberg, Jüri Hansu poeg, välja antud Kabala vallavalitsuselt 3. 3. 23 a. nr. 3545. (4210)
- Karu, Elisabeth Tõnise tütar, välja antud Sauga vallavalitsuselt 16. 12. 19 a. nr. 141. (4211)
- Oinas, Karl Karli poeg, Valga jaoskonna politseikomissariilt 5. 4. 28 a. nr. 15. (4212)
- Saar, Marie Jakobi tütar, välja antud Pärnu linna politsei ülemalt 31. 12. 19 a. nr. 8803. (4215)
- Karulaan, Mihail, välja antud Panikovitshi vallavalitsuselt 10. 2. 21 a. nr. 1700. (18004)
- Kurre, Maks, välja antud Veriora vallavalitsuselt 20. 6. 27 a. nr. 713. (18005)
- Purge, Ilja, välja antud Vilo vallavalitsuselt 18. 6. 23 a. nr. 299. (18006)
- Ilves-Timofejeva, Tatjana, välja antud Petseri vallavalitsuselt 7. 9. 20 a. nr. 120/28. (18008)
- Mõttus-Vassiljeva, Evdokia, välja antud Petseri vallavalitsuselt 15. 2. 21 a. nr. 174/45. (18008)
- Uno-Vassiljeva, Anna, välja antud Panikovitshi vallavalitsuselt 11. 1. 21 a. nr. 1104. (18009)
- Arlamov, Aleksei, välja antud Rootovo vallavalitsuselt 9. 4. 26 a. nr. 434. (18010)
- Vihrov, Arhip, välja antud Laura vallavalitsuselt 20. 6. 23 a. nr. 402. (18012)

- Horn, Liisa, (ajutine isikutunnistus) välja antud Panikovitshi vallavalitsuselt nr. 6772. (18011)
- Rosanolov, Jefim, välja antud Rootovo vallavalitsuselt 26. 4. 26 a. nr. 565. (18013)
- Dontsov, Aleksei, välja antud Rootovo vallavalitsuselt 4. 6. 23 a. nr. 172. (18014)
- Lamster, Ivan, välja antud Laura vallavalitsuselt 26. 1. 25 a. nr. 46. (18015)
- Danilov, Andrei, välja antud Petseri vallavalits. 19. 12. 24 a. nr. 788/166338. (18017)
- Pirogov, Aleksander, välja antud Vilo vallavalitsuselt 2. 12. 25 a. nr. 724. (18018)
- Peresudova, Matrjona, välja antud Petseri vallavalitsuselt 5. 7. 27 a. nr. 2129. (18019)
- Põhjalaan, Pavel, välja antud Vilo vallavalitsuselt 30. 12. 25 a. nr. 818/275699. (18020)
- Põld, Timofei, välja antud Petseri vallavalitsuselt 20. 1. 20 a. nr. 9216. (18021)
- Kuningas, Aleksander, välja antud Petseri jaoskonna politseikomissarilt 13. 1. 28 a. nr. 1792. (18021)
- Raud, Tatjana, välja antud Petseri vallavalitsuselt 27. 1. 21 a. nr. 97/40. (18022)
- Svetlova, Matrjona, välja antud Panikovitshi vallavalitsuselt 28. 2. 21 a. nr. 2264. (18022)
- Käo, Mihail, välja antud Vilo vallavalitsuselt 2. 6. 24 a. nr. 462/130217. (18028)
- Kamberg, Karl, välja antud Rootovo vallavalitsuselt 22. 3. 26 a. nr. 216. (18029)
- Perkovski, Voldemar Emili poeg, välja antud Narva 1. jaoskonna politseikomissarilt 20. 1. 27 a. nr. 960. (18168)
- Anson, Maria Kusta tütar, välja antud Kogula vallavalitsuselt 13. 12. 21 a. nr. 96. (18169)
- Hõbe, Johannes Jaani poeg, välja antud Leisi vallavalitsuselt 1922 a. nr. 48. (18170)
- Ots, Elisabeth Jüri tütar, välja antud Torgu vallavalitsuselt 28. 5. 20 a. nr. 521. (18175)
- Grünthal, Olga Aleksei tütar, välja antud Laimjala vallavalitsuselt 1. 5. 21 a. nr. 83. (18177)
- Laid, Vassili, välja antud Satserinna vallavalitsuselt 10. 1. 23 a. nr. 6. (18027)
- Pihl, Ivan Aleksei poeg, välja antud Uuemõisa vallavalitsuselt 9. 6. 20 a. nr. 332. (18178)
- Pants, Madis Ado poeg, välja antud Muhu-Suure vallavalitsuselt 12. 1. 20 a. nr. 199. (18179)
- Nokas, Juuli Jakobi tütar, välja antud Riisipere vallavalitsuselt 9. 12. 19 a. (18677)
- Reinholdt, August Karli poeg, välja antud Varbola vallavalitsuselt 11. 12. 19 a. nr. 28. (18679)
- Piin, Mihkel Andrese poeg, välja antud Saue vallavalitsuselt 12. 12. 19 a. nr. 40. (18680)
- Gutmann, Jakob Jakobi poeg, välja antud Saue vallavalitsuselt 3. 4. 20 a. nr. 1194. (18681)
- Meier, Juula Jüri tütar, välja antud Keila vallavalitsuselt 3. 8. 20 a. nr. 1813. (18682)
- Birkenfeldt, Elisabeth Ado tütar, välja antud Nõva vallavalitsuselt 16. 12. 19 a. nr. 153. (18683)
- Pootsmann, Eduard Jüri poeg, välja antud Varbola vallavalitsuselt 27. 3. 25 a. nr. 27. (18684)
- Baumvaldt, Meinhard Jaani poeg, välja antud Rae vallavalitsuselt 20. 6. 22 a. nr. 2327. (18685)
- Kullerkann, Juula Mihkli tütar, välja antud Keila vallavalitsuselt 21. 3. 22 a. nr. 2273. (18686)
- Lisberg, Jakob Jakobi poeg, välja antud Kloostri vallavalitsuselt 21. 1. 20 a. nr. 424. (18689)
- Velk, Helene Hansu tütar, välja antud Riisipere vallavalitsuselt 31. 8. 22 a. nr. 81. (18690)
- Keevalik, Alfred Juhani poeg, välja antud Keila vallavalitsuselt 1924 a. nr. 288. (18691)
- Schpech, Leo Miina poeg, välja antud Tallinna 3. ja linnaümbruse jaoskonna politseikomissarilt 10. 1. 27 a. nr. 2248. (18693)
- Avik, Sinaida Jakobi tütar, välja antud Kaarma-Suure vallavalitsuselt 6. 11. 23 a. nr. 264. (18694)
- Fromann, Loviisa Juhani tütar, välja antud Laitse vallavalitsuselt 17. 12. 20 a. nr. 64. (18695)
- Siig, Kristiina Timofei tütar, välja antud Muhu-Suure vallavalitsuselt 17. 3. 26 a. nr. 483. (18696)

- Üpraus, August Jüri poeg, välja antud Keila vallavalitsuselt 15. 12. 19 a. nr. 127. (18692)
- Annus, Aleksander Karli poeg, välja antud Saare vallavalitsuselt 27. 7. 26 a. nr. 320. (19973)
- Kangur, Alma Gustavi tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 10. 2. 20 a. nr. 11628. (19974)
- Juurik, Johanna Jaani tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 17. 12. 1919 a. nr. 6553. (19975)
- Anon, Marie Johani tütar, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 30. 12. 19 a. nr. 6273. (19976)
- Kooning, Jaan Kaie poeg, välja antud Aakre vallavalitsuselt 31. 5. 22 a. nr. 69. (19977)
- Unger, Johanna Jaani tütar, välja antud Aakre vallavalits. 22. 11. 28 a. nr. 61. (19978)
- Brandt, Valter Emili poeg, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 30. 8. 20 a. nr. 15118. (19979)
- Paide, Elmar Jaani poeg, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 16. 4. 25 a. nr. 4602. (19980)
- Korits, Aliide Jaani tütar, välja antud Ropka vallavalitsuselt 26. 11. 20 a. nr. 903. (19982)
- Koido, August Johani poeg, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomisariilt 23. 11. 26 a. nr. 8118. (19983)
- Pirn, Linda Augusti tütar, välja antud Laeva vallavalitsuselt 2. 8. 22 a. nr. 773. (19984)
- Maanus, Anna Mihkli tütar, välja antud Ropka vallavalitsuselt 31. 1. 20 a. nr. 392. (19985)
- Nutt, Anna Jaani tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 7. 1. 20 a. nr. 10204. (19986)
- Uibo, Marie Andrese tütar, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomisariilt 25. 11. 27 a. nr. 1720. (19987)
- Äremann, Kata, välja antud Kirbla vallavalitsuselt 20. 10. 19 a. nr. 171. (20160)
- Nurk, Jaan, välja antud Kirbla vallavalitsuselt 31. 1. 22 a. nr. 1371. (20161)
- Aven, Tõnis, välja antud Lihula vallavalitsuselt 8. 1. 20 a. nr. 659. (20163)
- Dallmann, Jaan, välja antud Paatsalu vallavalitsuselt nr. 142. (20164)
- Siimann, Juuli, välja antud Massu vallavalitsuselt 18. 12. 19 a. nr. 225. (20165)
- Laurison, Richard, v. a. Kirepi vallavalitsuselt 17. 5. 27 a. nr. 257/564202. (20167)
- Vahar, Jaan, välja antud Lihula vallavalitsuselt 16. 4. 20 a. nr. 1165. (20168)
- Lepmets, Elena, välja antud Hellamaa vallavalitsuselt 31. 1. 20 a. nr. 466. (20172)
- Tamm, Jakob, välja antud Kirbla vallavalitsuselt 29. 12. 19 a. nr. 633. (20173)
- Kipper, Ivan, välja antud Paadremaa vallavalitsuselt 6. 2. 20 a. nr. 471. (20174)
- Märtn, Emil Hansu poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 14. 7. 21 a. nr. 13254. (20643)
- Märtn, Justine Juhani tütar, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 13. 1. 20 a. nr. 7591. (20643)
- Sikk, Hilda-Pauline Jaani tütar, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 12. 12. 22 a. nr. 50. (20644)
- Siimann, August Eduardi poeg, välja antud Elva alevivalitsuselt 8. 4. 27 a. nr. 519. (20645)

Politsei peavalitsus

o s t a b

võistluspakkumisel puuvillast
voodririidet ja linast vaheriidet.

Kinnised 50-sendilise tempelmargiga varustatud pakkumised tulevad anda sisse peavalitsuse majandustoimkonnale hiljemalt 28. juuniks kella 10 homm. märgusõna all „pakkumine voodririide kohta“ või „pakkumine vaheriide kohta.“ —

Lähemaid teateid ja tingimisi võib saada peavalitsuse majandustoimkonnalt igal tööpäeval kella 10–14.